

Selvitys Rautjärven kunnan nuorisotoimesta

Hyvlik 20.05.2025 § 38

Valmistelija

Anu Koistinen, hyvinvointijohtaja
p. 040 700 2941, anu.koistinen@rautjarvi.fi

Yhteenveto Rautjärven kunnan nuorisotoimesta

Nuorisolain tavoitteena on:

- 1) edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa;
- 2) tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista;
- 3) tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa;
- 4) edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista; sekä
- 5) parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat:

- 1) yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys;
- 2) kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen;
- 3) monialainen yhteistyö.

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin (luku 3, § 8).

Toteuttaessaan 2 §:n tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Kunnan tulee 1 momentissa tarkoitettua tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Etsivän nuorisotyön (luku 3, § 10) tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön. Kun kunta järjestää etsivää nuorisotyötä, sen tulee nimetä etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaava kunnan viranhaltija tai kuntaan työsopimussuhteessa oleva henkilö. Etsivällä nuorisotyöntekijällä on oltava riittävä koulutus ja kokemus nuorten kanssa tehtävästä työstä. Etsivää nuorisotyötä voivat järjestää kunta tai useat kunnat yhdessä. Kunta voi järjestää etsivää nuorisotyötä hankkimalla palveluja myös nuorten palveluja tuottavalta yhteisöltä, jolloin kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti. Etsivä nuorisotyö aloitetaan ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta. Etsivä nuorisotyö voidaan aloittaa myös muiden viranomaisten luovuttamien tietojen perusteella.

Henkilöstö 2023–2025

Rautjärven kunnassa on yksi vakituinen nuoriso-ohjaaja, joka on lukuvuoden 2024–2025 työskennellyt 60 % työpanoksella opintovapaan vuoksi. Syksyn 2025 ajan hän on palkattomalla opintovapaalla ja hänelle haetaan opintovapaan sijaista. Etsivä nuorisotyöntekijä (50 %) oli palkattu hankerahoituksella Parikkalan kunnan kanssa yhteisesti vuodeksi 2022. Kunnanhallituksen päätöksellä kunnassa työskentelee tällä hetkellä 50 % etsivä nuorisotyöntekijä ja 50 % nuoriso-ohjaaja, jonka kahden vuoden määräaikainen työsuhde päättyy 31.12.2025.

Vuoden 2024 ajan työtehtävää hoiti eri henkilö, joka on tällä hetkellä työsuhteessa. Etsivään nuorisotyöhön on vuosittain haettu Aluehallintovirastolta hanketukea palkkakuluihin ja sitä on myös myönnetty. Koulunuorisotyön kokeileminen aloitettiin helmikuussa 2023, jolloin yksi koulunkäynninohjaajista työskenteli koulunuorisotyöntekijänä. Työntekijä vaihtui lukuvuodeksi 2023–2024 ja hän jatkoi tehtävässään 31.12.2024 saakka. Koulunuorisotyöntekijän palkkakulut maksettiin Helge Hyrkäksen lapsille ja nuorille osoitetuista testamenttivaroista.

Koulunuorisotyöhön on haettu myös Aluehallintovirastolta hankeavustusta, mutta sitä ei ole myönnetty. Nuorisotilatoimintaa on järjestetty seurakunnan nuorisotyönohjaajan kanssa yhteistyössä, jotta kuormitus iltatyöstä ei kohdistu pelkästään 1–2 työntekijään.

Henkilöstön vaihtuvuuden vaikutukset

Jatkuva (vuosittainen) henkilöstön vaihtuvuus nuorisotoimessa ja työn jatkuvuuden epävarmuus saattavat vaikuttaa asiakaskokemukseen eli siihen, kuinka nuoret osallistuvat ja aktivoituvat nuorisotoimen järjestämään toimintaan.

Haasteena on ollut se, että vuoden aikana päästään jo hyvään vauhtiin ja opitaan tuntemaan niin työntekijät kuin nuoretkin. Jos työntekijä vaihtuu vuosittain, heikentää se niin nuorten kuin työntekijöidenkin keskinäisten tavoitteiden ja suunnitelmien laatimista.

Lisäksi uusien työntekijöiden perehdytysaikana organisaation tehokkuus voi laskea, ja vanhoilla työntekijöillä voi olla enemmän työkuormaa. Rekrytointi ja perehdytys ovat kalliita, ja liian suuri vaihtuvuus lisää näitä kustannuksia merkittävästi. Jos työntekijöillä on jatkuvasti uusia kollegoja, voi sitoutuneisuus työpaikkaan heiketä. Toisaalta liian pieni vaihtuvuus voi jähmettää organisaation kulttuuria ja estää uusien toimintatapojen käyttöönottamista.

Nuorisotoimen tunnusluvut 2018–2024

Nuorisotoimi

Tunnusluku/mittari	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nuorisotilojen aukiolotunnit	400	386	306 **)	309	299	165	330
Nuorisotiloissa kävijät, käyntikerrat	1100	1014	1107	736	761	465	844
Koulunuorisotyöntekijän tila auki h						49	72
Koulunuorisotyöntekijän tila käyntikerrat						2256	2731
menot €/asukas	32,0	33	22	24,7	26,3	37,6	37,3

**) Nuorisotilat kiinni koronan takia 16.3.-31.5.2020

Kuten tunnusluvuista nähdään, niin vuoden 2024 aikana nuorisotilojen aukiolotunnit ja kävijämäärät ovat selkeästi nousseet edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi koulunuorisotyöntekijän kontaktoimat nuoret ovat lisääntyneet. Etsivän nuorisotyöntekijän vuosittain kontaktoimien nuorten määrä on noin 10 hlöä.

Rautjärven kunnan nuorisotoimi tekee tiiviisti yhteistyötä Parikkalan nuorisotoimen kanssa ja yhteisiä, vuosittaisia tapahtumia ovat mm. Linnan juhlat, kesän huvipuistoretki ja talviloman laskettelureissu.

Yhteenveto

Lasten ja nuorten määrä tulee vähenemään lähivuosina, mutta heidän tarpeensa tulla kuulluksi, osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan asioihin sekä kasvaa ja itsenäistyä yhdenvertaisessa ympäristössä, ei tule häviämään. Nykypäivän haasteina ovat mm. yksinäisyys, mielenterveys ja polarisoituminen. Nuorisotoimen työntekijät ovat avainasemassa kohdatessaan nuoria heidän vapaa-ajallaan sekä myös koulupäivän aikana ja erilaisissa harrastuksissa.

Oman näkemykseni mukaan rautjärveläisten nuorten ja työyhteisön parhaaksi olisi päätös myös toisen nuoriso-ohjaajan/etsivä nuorisotyöntekijän toimen vakinaistamiseksi 1.1.2026 alkaen. Tällöin pystyttäisiin keskittymään pitemmän aikavälin suunnitelmalliseen työskentelyyn eikä murehtimaan sitä, löytyykö jälleen seuraavalla kerralla hyvä ja sopiva työntekijä työyhteisöön. Ja mitä sitten tapahtuu, jos ei löydykään.

Hyvänä lisänä kahden vakituisen nuorisotoimen työntekijän ketjussa on srk:n nuorisotyönohjaaja ja mahdollinen tuntityöntekijä nuorisotilan aukioloja varten.

Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Koistinen Anu
Päätösehdotus	Merkitään tiedoksi.
Päätös	Muutettu päätösehdotus: Merkitään tiedoksi ja esitetään edelleen tiedoksi 1.6.2025 aloittavalle hyvinvointilautakunnalle, kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle. Päätös: Merkittiin tiedoksi ja esitetään edelleen tiedoksi muutetun päätösehdotuksen mukaan.

Hyvlik 26.08.2025 § 57

Valmistelija	Taina Paananen, vt. hyvinvointijohtaja p. 040 700 2941, taina.paananen@rautjarvi.fi
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Paananen Taina
Päätösehdotus	Merkitään tiedoksi
Päätös	Merkittiin tiedoksi.

Kh 15.09.2025 § 211
14/01.01.03/2025

Valmistelija	Taina Paananen, vt. hyvinvointijohtaja p. 040 700 2941, taina.paananen@rautjarvi.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Anttila Harri
Päätösehdotus	Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi Hyvinvointilautakunnan 20.5.2025 käsittelemän selvityksen Rautjärven kunnan nuorisotoimen järjestämisestä ja esittää selvityksen edelleen kunnanvaltuustolle tiedoksi.
Päätös	Muutettu päätösehdotus: Kunnanhallitus palauttaa asian hyvinvointilautakunnan käsiteltäväksi ja edellyttää kannanottoa tai esitystä kahden nuoriso-ohjaajan/etsivä nuoriso-ohjaaja toimien vakinaistamisesta. Päätös: Hyväksyttiin muutetun päätösehdotuksen mukaisesti.